



ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

28 февруари 2023 г.

12:00 ч.

БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ

Декември 2022 г.

Брутният външен дълг¹ в края на декември 2022 г. възлиза на 43 915.8 млн. евро (52.1% от БВП²), което е с 2425.2 млн. евро (5.8%) повече в сравнение с края на декември 2021 г. (41 490.6 млн. евро, 58.4% от БВП).



В края на декември 2022 г. *краткосрочните задължения* са 8315.1 млн. евро (18.9% от брутния дълг, 9.9% от БВП) и се увеличават с 1436 млн. евро (20.9%) спрямо декември 2021 г. (6879.1 млн. евро, 16.6% от дълга, 9.7% от БВП). *Дългосрочните задължения* възлизат на 35 600.7 млн. евро (81.1% от брутния дълг, 42.3% от БВП), като се повишават с 989.2 млн. евро (2.9%) спрямо края на декември 2021 г. (34 611.5 млн. евро, 83.4% от дълга, 48.7% от БВП).



¹ Предварителни данни. Данните за периода октомври – ноември 2022 г. са ревизиранни. В съответствие с методологическите бележки, с отчета за януари 2023 г. ще бъдат направени ревизии на данните за периода януари 2020 г. – декември 2022 г. Методологическите бележки за външния дълг са публикувани на интернет страницата на БНБ (www.bnb.bg, секция *Статистика/Външен сектор/Брутен външен дълг*).

² При БВП в размер на 84 247 млн. евро за 2022 г. (прогноза на БНБ) и 71 075.9 млн. евро за 2021 г. (данни на НСИ от 19.10.2022 г.).

Към края на декември 2022 г. 26 315.4 млн. евро (59.9%) от брутните външни задължения са с остатъчен матуритет над една година.

В евро са деноминирани 79.8% от брутните външни задължения, при 81% година по-рано.



Брутният външен дълг на сектор *Държавно управление*³ в края на декември 2022 г. е 8845.4 млн. евро (10.5% от БВП). Спрямо края на декември 2021 г. (8261.1 млн. евро, 11.6% от БВП) той нараства с 584.3 млн. евро (7.1%).

Външните задължения на *Централната банка* са 2083.9 млн. евро (2.5% от БВП). Те се повишават с 94.8 млн. евро (4.8%) спрямо края на декември 2021 г. (1989.2 млн. евро, 2.8% от БВП).

Външните задължения на сектор *Други парични финансови институции*⁴ са 6502.4 млн. евро (7.7% от БВП). Те се увеличават с 1530.8 млн. евро (30.8%) спрямо края на декември 2021 г. (4971.6 млн. евро, 7% от БВП).

Външните задължения на *Други сектори*⁵ са 12 256.8 млн. евро (14.5% от БВП). Те намаляват със 196.3 млн. евро (1.6%) спрямо същия месец на миналата година (12 453.2 млн. евро, 17.5% от БВП).

*Вътрешнофирменото кредитиране*⁵ е в размер на 14 227.3 млн. евро (16.9% от БВП) в края на декември 2022 г., което е с 411.7 млн. евро (3%) повече спрямо края на декември 2021 г. (13 815.5 млн. евро, 19.4% от БВП). То е с най-значителен дял в структурата на външния дълг – 32.4% към края на декември 2022 г., при 33.3% година по-рано.

За януари – декември 2022 г. общият **нетен поток**⁶ е положителен, в размер на 4302.4 млн. евро (5.1% от БВП) при положителен поток от 2504.7 млн. евро (3.5% от БВП) за януари – декември 2021 г.

Нетният външен дълг⁷ в края на септември 2022 г. е отрицателен в размер на 23 889.1 млн. евро (30.2% от БВП), като увеличава отрицателната си стойност с 2696.8 млн. евро (12.7%) спрямо края на септември 2021 г. (отрицателна стойност от 21 192.3 млн. евро, 29.8% от БВП). Намалението се дължи на по-голямото увеличение на брутните външни активи (с 5368.9 млн. евро, 8.6%) в сравнение с това на брутния външен дълг (с 2672.1 млн. евро, 6.5%).

³ При спазване на резидентния принцип.

⁴ Банки и фондове на паричния пазар.

⁵ Поради тримесечната отчетност на фирмите данните подлежат на ревизия.

⁶ *Нетния поток* се изчислява тримесечно на база на данните в пасива на платежния баланс за инструменти *Валута и Депозити*, *Дългови ценни книжа*, *Заеми*, *Търговски кредити и аванси* и *Други сметки за задължения*. Ревизирани данните за периода януари 2020 г. – декември 2022 г. предстои да бъдат публикувани на 30.03.2023 г.

⁷ *Нетният външен дълг* е изчислен като разликата между размера на брутния външен дълг и размера на брутните външни активи, изчислени на база тримесечните данни за международната инвестиционна позиция. *Брутните външни активи* се изчисляват тримесечно на база на данните в актива на международната инвестиционна позиция за инструменти *Валута и Депозити*, *Дългови ценни книжа*, *Заеми*, *Търговски кредити и аванси*, *Резервни активи* (с изключение на злато под формата на стандартни купчета) и *Други сметки за вземания*. Данните към края на декември 2022 г. предстои да бъдат публикувани на 30.03.2023 г.

Брутен външен дълг¹

(По институционални сектори)

	XII.2021		XI.2022		XII.2022		XII.22/ XI.22		XII.22/ XII.21	
	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	% от БВП	млн. евро	%	млн. евро	%
Брутен външен дълг (I+II+III+IV+V)	41490.6	58.4	43307.8	51.4	43915.8	52.1	607.9	1.4	2425.2	5.8
I. Държавно управление²	8261.1	11.6	8458.6	10.0	8845.4	10.5	386.8	4.6	584.3	7.1
Краткосрочни	1.4	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	-0.1	-100.0	-1.4	-100.0
Търговски кредити и аванси	1.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	-0.1	-100.0	-1.0	-100.0
Дългосрочни	8259.7	11.6	8458.6	10.0	8845.4	10.5	386.8	4.6	585.7	7.1
Дългови ценни книжа ³	5023.2	7.1	5441.8	6.5	5397.0	6.4	-44.7	-0.8	373.8	7.4
Заеми	3236.5	4.6	3016.8	3.6	3448.4	4.1	431.6	14.3	211.8	6.5
II. Централна банка	1989.2	2.8	2270.3	2.7	2083.9	2.5	-186.4	-8.2	94.8	4.8
Краткосрочни	172.5	0.2	403.6	0.5	241.4	0.3	-162.2	-40.2	68.9	39.9
Валута и депозити	168.6	0.2	402.3	0.5	240.5	0.3	-161.9	-40.2	71.8	42.6
Търговски кредити и аванси	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други сметки за задължения	3.9	0.0	1.2	0.0	0.9	0.0	-0.3	-23.2	-3.0	-76.1
Дългосрочни	1816.6	2.6	1866.8	2.2	1842.5	2.2	-24.2	-1.3	25.9	1.4
Разпределени ССП ⁴	1816.6	2.6	1866.8	2.2	1842.5	2.2	-24.2	-1.3	25.9	1.4
III. Други парично-финансови институции (ПФИ)⁵	4971.6	7.0	5796.1	6.9	6502.4	7.7	706.3	12.2	1530.8	30.8
Краткосрочни	3347.9	4.7	3910.7	4.6	4376.1	5.2	465.4	11.9	1028.2	30.7
Валута и депозити ⁶	3107.5	4.4	3561.2	4.2	3945.4	4.7	384.3	10.8	837.9	27.0
Търговски кредити и аванси	8.5	0.0	10.1	0.0	10.1	0.0	0.0	-0.4	1.6	19.4
Други сметки за задължения	231.9	0.3	339.4	0.4	420.6	0.5	81.2	23.9	188.7	81.4
Дългосрочни	1623.7	2.3	1885.4	2.2	2126.3	2.5	240.8	12.8	502.5	30.9
Валута и депозити	1354.8	1.9	1616.7	1.9	1857.2	2.2	240.5	14.9	502.4	37.1
Дългови ценни книжа	269.0	0.4	268.7	0.3	269.1	0.3	0.4	0.1	0.2	0.1
IV. Други сектори⁷	12453.2	17.5	12345.9	14.7	12256.8	14.5	-89.1	-0.7	-196.3	-1.6
Краткосрочни	3357.3	4.7	3723.8	4.4	3697.6	4.4	-26.2	-0.7	340.3	10.1
Дългови ценни книжа	0.0	0.0	2.7	0.0	0.1	0.0	-2.6	-97.4	0.1	0.0
Заеми ⁸	288.9	0.4	263.2	0.3	266.3	0.3	3.1	1.2	-22.6	-7.8
Търговски кредити и аванси ⁹	1833.9	2.6	2129.6	2.5	2103.2	2.5	-26.4	-1.2	269.4	14.7
Други сметки за задължения ⁹	1234.6	1.7	1328.4	1.6	1328.0	1.6	-0.4	0.0	93.4	7.6
Дългосрочни	9095.8	12.8	8622.0	10.2	8559.2	10.2	-62.8	-0.7	-536.6	-5.9
Дългови ценни книжа	1213.3	1.7	1148.1	1.4	1116.6	1.3	-31.5	-2.7	-96.7	-8.0
Заеми ⁸	7422.2	10.4	7211.6	8.6	7199.7	8.5	-11.9	-0.2	-222.5	-3.0
Търговски кредити и аванси ⁹	407.3	0.6	221.6	0.3	205.3	0.2	-16.3	-7.4	-202.1	-49.6
Други сметки за задължения ⁹	53.0	0.1	40.7	0.0	37.6	0.0	-3.0	-7.5	-15.3	-29.0
Финансови предприятия, различни от ПФИ	2352.8	3.3	2451.8	2.9	2466.7	2.9	14.8	0.6	113.8	4.8
Краткосрочни	1234.7	1.7	1322.9	1.6	1320.1	1.6	-2.7	-0.2	85.4	6.9
Дългосрочни	1118.1	1.6	1129.0	1.3	1146.6	1.4	17.6	1.6	28.4	2.5
Нефинансови предприятия	9985.3	14.0	9773.0	11.6	9669.7	11.5	-103.3	-1.1	-315.5	-3.2
Краткосрочни	2114.7	3.0	2392.9	2.8	2369.3	2.8	-23.5	-1.0	254.7	12.0
Дългосрочни	7870.6	11.1	7380.1	8.8	7300.4	8.7	-79.7	-1.1	-570.2	-7.2
Домкинства и НГООД	115.1	0.2	121.1	0.1	120.4	0.1	-0.7	-0.5	5.4	4.7
Краткосрочни	8.0	0.0	8.1	0.0	8.1	0.0	0.0	0.2	0.2	2.1
Дългосрочни	107.1	0.2	112.9	0.1	112.3	0.1	-0.7	-0.6	5.2	4.8
V. Преси инвестиции:										
Външнофирмено кредитиране	13815.5	19.4	14436.9	17.1	14227.3	16.9	-209.6	-1.5	411.7	3.0
Задължения към директен инвеститор	9057.8	12.7	9353.4	11.1	9177.1	10.9	-176.3	-1.9	119.4	1.3
Задължения към инвестиционни предприятия в чужбина	154.5	0.2	235.3	0.3	254.5	0.3	19.2	8.2	100.0	64.7
Задължения към свързани предприятия	4603.3	6.5	4848.2	5.8	4795.6	5.7	-52.6	-1.1	192.4	4.2

Допълнителни показатели

Външен дълг на публичния сектор	12488.7	17.6	12572.0	14.9	12664.8	15.0	92.7	0.7	176.1	1.4
Външен дълг на частния сектор	29001.9	40.8	30735.8	36.5	31251.0	37.1	515.2	1.7	2249.1	7.8
			0.0		0.0					

Дългови ценни книжа по институционални сектори (номинал) ¹	XII.2021	XI.2022	XII.2022	XII.22/ XI.22	XII.22/ XII.21					
Държавно управление	4711.0	6.6	5876.9	7.0	5886.1	7.0	9.2	0.2	1175.1	24.9
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	#DIV/0!	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	4711.0	6.6	5876.9	7.0	5886.1	7.0	9.2	0.2	1175.1	24.9
Централна банка	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	#DIV/0!	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	#DIV/0!	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	#DIV/0!	0.0	0.0	0.0
Парично-финансови институции (ПФИ)	268.9	0.4	268.7	0.3	269.3	0.3	0.6	0.2	0.4	0.2
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	268.9	0.4	268.7	0.3	269.3	0.3	0.6	0.2	0.4	0.2
Други сектори	1227.1	1.7	1227.4	1.5	1225.6	1.5	-1.8	-0.1	-1.5	-0.1
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	1227.1	1.7	1227.4	1.5	1225.6	1.5	-1.8	-0.1	-1.5	-0.1
Други финансови предприятия, различни от ПФИ	72.5	0.1	86.4	0.1	74.7	0.1	-11.7	-13.6	2.2	3.1
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	72.5	0.1	86.4	0.1	74.7	0.1	-11.7	-13.6	2.2	3.1
Нефинансови предприятия	1154.6	1.6	1141.0	1.4	1151.0	1.4	9.9	0.9	-3.7	-0.3
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	1154.6	1.6	1141.0	1.4	1151.0	1.4	9.9	0.9	-3.7	-0.3
Домкинства и НГООД	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Краткосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Дългосрочни	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

¹ Данните са съответствие с Ръководството по статистика на външния дълг, 2014 г. (External Debt Statistics Guide for Compilers and Users, IMF 2014).

Предварителни данни към 28 февруари 2023 г. Данните за октомври - ноември 2022 г. са ревизиранни.

Данните за януари 2023 г. и ревизия на данните за януари 2020 г. - декември 2022 г. предстои да бъдат публикувани на 30 март 2023 г.

Равностойността в евро е изчислена по курс на съответните чуждестранни валути към края на периода.

² Источник: Министерство на финансите, *Ревизия на държавния и държавногарантирания дълг* и директно отчитачи се в БНБ юридически лица и ЕТ извън регистра на МФ.

Предварителни данни за декември 2022 г. към 09 януари 2023 г.

Не се включват задълженията на фирмите от публичния сектор и държавногарантирания дълг.

³ Дълговите ценни книжа са представени в основната таблица с тяхната пазарна цена, а в допълнителните таблици по номинална стойност.

⁴ Включва задълженията в ССП към Международния валутен фонд.

⁵ По данни от банките.

⁶ Съгласно Ръководството по статистика на външния дълг, 2014 г. (External Debt Statistics Guide for Compilers and Users, IMF 2014) пар. 3.32, междубанковите заем, различни от дългови ценни книжа и други сметки за задължения, се определят като депозити.

⁷ Включват се кредити, деклариранни и отчитани периодично в БНБ, както и държавногарантирани кредити (иточник за държавногарантирания дълг: Ревизия на държавния и държавногарантирания дълг на Министерството на финансите. Предварителни данни за декември 2022 г. към 09 януари 2023 г.

⁸ Данните се базират на отчетите, предоставени на БНБ от фирми, получили финансови кредити от нерезиденти. Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

⁹ Включват се отчетените външни задължения на местни юридически лица по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.